GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.

România și străinătate:

Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 105. *Sâmbătă 11 (23) Maiu* **1885.**

Brașovŭ, 10 (22) Maiu 1885.

Ar fi timpulŭ ca bărbații noștri, carĭ au învĕțatŭ carte, sĕ-șĭ dea samă cu deplină seriositate despre situațiunea politică, economică și culturală a poporului românŭ și sĕ se desbrace odată de acelŭ diletantismŭ naivŭ și superficialŭ, pe care îlŭ sbiciuia mai deunăḍĭ atâtŭ de bine unŭ corespondentŭ alŭ nostru din comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca.

Noi din parte-ne ne-amŭ datŭ destulă silință de a convinge pe toțĭ bărbații, carĭ luptă pentru drepturile și libertatea némului românescŭ, că nisce împrejurărĭ estraordinare, ca cele în carĭ trăimŭ, pretindŭ o încordare și o muncă *estraordinară*, dacă este ca și Românii sĕ valoreze ceva ca elementŭ distinctŭ naționalŭ în acestŭ statŭ.

N'amŭ cerutŭ și nu ceremŭ dela nimenea ca sĕ facă mai multŭ decâtŭ datoria sa séu sĕ jertféscă pentru binele sĕu și alŭ poporului românŭ mai multŭ decâtŭ póte. Dér ceea ce este nu numai cu putința ci chiar absolutŭ de lipsă pentru a corĕspunde timpului și greleloră împrejurărĭ de aḍĭ, suntemŭ în dreptŭ de a pretinde dela fiecare membru alŭ națiunei nóstre și cu atâtŭ mai vĕrtosŭ dela membrii ei luminațĭ, carĭ ca conducĕtorĭ naturalĭ ai poporului suntŭ responsabilĭ pentru tóte relele câte trebue sĕ le pată din causa neprevederei séu a negligenței lorŭ.

Colónele fóiei nóstre suntŭ pline de plângerĭ, asupra nelegalitățiloră și abusuriloră de putere, ce se comitŭ ḍilnicŭ mai alesŭ din partea organeloră administrative de prin comitate, dér arareorĭ ni se oferă și nouĕ bucuria d'a ḍice privindŭ la marea ceată a luptătoriloră noștri: étă o faptă bărbătéscă, leală și démnă.

„Contrarii dau mereu cu lancea în drépta „și în stânga cu dinții rânjițĭ și noi ne tragemŭ „într'una cu unŭ pasŭ îndĕrĕptŭ cătră unghiu, „fără a ne apĕrá." Mărturisirea acésta ce-o face corespondentulŭ nostru din ținutulŭ Năsĕudului în scrisórea sa, publicată în numĕrulŭ de alaltaerĭ a fóiei nóstre, caractiséză fórte bine apatia ce a cuprinsŭ în cea mai mare parte pe aceia, carĭ suntŭ chiămațĭ a luptá neobositŭ și cu energiă pentru drepturile poporului.

De te vei duce la Năsĕudŭ, de aici în comitatulŭ Dobâcei și te vei întórce prin țéra Făgărașului: pretutindenĭ vei întâlni acelea-șĭ triste simptóme de apatiă. Colo este în jocŭ câte unŭ interesŭ materialŭ localŭ, icĭ póte câte unulŭ personalŭ și dincolo mai multe, dér ceeace spre mâhnirea nóstră cea mai adêncă întră fórte arareorĭ în jocŭ, și și atuncĭ mai multŭ numai de mărturiă, este: interesulŭ generalŭ naționalŭ.

Ceeace lipsesce aprópe totdéuna din combinațiă, este marele momentŭ tacticŭ și strategicŭ în lupta nóstră legală de prin județe. Nu-i vedemŭ, séu arareorĭ vedemŭ pe bărbațiii noștri grupându-se cu seriositate în jurulŭ unui principiu, în jurulŭ unui omŭ de încredere, care sĕ țină susŭ drapelulŭ, pe care sĕ fiă înscrisă programa luptătoriloră ce-lŭ încungiură.

De ar fi așa cum nu este și de arŭ înțelege ómenii noștri de carte, că n'ajunge a susține că ești Românŭ, ci este neapăratŭ de lipsă, ca sĕ și dovedescĭ acésta, unindu-te pentru apĕrarea intereseloră naționale române sub unŭ stégŭ și apĕrândŭ cu energiă poporulŭ în potriva celoră ce-lŭ asupriscŭ și a celoră ce abuséză de lege și de bunătatea lui: atuncĭ altŭ spiritŭ ar domní și în Năsĕudŭ și în Deșiu și în Făgărașŭ și pretutindenĭ, ér pașalele de prin comitate à la Banffy nu și-ar puté căștigá cu atâta ușurință dela șoviniștĭ renumele de „patrioțĭ fără de sémĕnŭ."

De ar fi așa cum nu este și de arŭ înțelege cărturarii noștri de prin județe câtŭ de multŭ se încurageză contrarii noștri în opera lorŭ de distrucțiune și câtŭ de multŭ se descurageză poporulŭ românŭ prin neactivitatea și apatia lorŭ: atuncĭ suntemŭ sigurĭ că „puținii independențĭ", de carĭ ne vorbesce amiculŭ Năsĕudénŭ, arŭ găsi destui sprijinitorĭ spre a începe o luptă energică în potriva ilegalitățiloră vĕdite ale fișpanului Banffy, puindŭ odată capĕtŭ prigonirei limbei române în acestŭ comitatŭ.

De ar fi așa cum nu este și de s'ar pĕtrunde odată bărbații noștri luminațĭ de necesitățile reale ale momentului în lupta nóstră națională, de arŭ fi mai cu prevedere și de arŭ cunósce mijloculŭ înțeleptŭ ca sĕ pregătéscă de cu vreme tĕrĕmulŭ pentru a isbutí cu dreptele cererĭ ale poporului: atuncĭ de sigurŭ, că nu s'ar puté întêmpla, ca într'unŭ comitatŭ, ca alŭ Făgărașului, unde Românii formézá maioritatea chiar și în representanța județénă, sĕ fie luatŭ spre sciință apelulŭ reuniunei de maghiarisare din Clușiu, din simpla causă, că conducĕtorii românĭ nu s'au îngrijitŭ ca sĕ adune pe toțĭ membrii românĭ și sĕ-șĭ asigure maioritatea.

Lipsă de prevedere! lipsă de pregătire! — Până când totŭ astfelŭ?

Este timpulŭ supremŭ, ca sĕ ne reculegemŭ odată și sĕ ne pĕtrundemŭ pe deplinŭ de seriositatea și greutatea situațiunei nóstre. Numai cu visurĭ din trecutŭ și cu speranțe și ilusiunĭ în viitorŭ nu se póte cimentá legătura tare și nedisolubilă, care trebue sĕ lege într'unŭ mănunchiu tóte membrele unei națiunĭ, representândŭ astfelŭ în întru și în afară unŭ întregŭ complectŭ și tare, unŭ factorŭ de respectatŭ în viața publică.

Ceea ce dorimŭ din sufletŭ în ajunulŭ sĕrbătórei spiritului sfântŭ este, ca sĕ se pogóre preste bărbații noștri spiritulŭ înțeregerei și unirei, sĕ le insufle curagiu și energiă și sĕ-i lumineze, ca sĕ védă pericululŭ ce amenință limba și naționalitatea română și sĕ se scie apĕrá contra lui, folosindŭ la timpŭ tóte mijlócele legale ce le stau la disposițiă!

Pregătirĭ pentru reînoirea convențiunei comerciale cu România.

II. Afară de mĕsurile luate de ministrulŭ de comerțŭ pentru a pregăti reînoirea convențiunii comerciale cu România și pe care le-amŭ arătatŭ în numĕrulŭ de erĭ, cu privire la industriă și comerțŭ ministrulŭ s'a adresatŭ și la camerile de comerțŭ și industriă. După cum scrie »Sieb. d. Tgblt.,« ministrulŭ cere ca, deórece cu privire la eventuala reînoire a tractatului de comerțŭ cu România are trebuință de materialŭ, de aceea doresce înainte de tóte sĕ audă acele întreprinderĭ — comercianțĭ și industriașĭ — carĭ au afacerĭ cu România și carĭ în cursulŭ esistenții de 9 anĭ a convețiunei cu România 'și-au putută aduna esperiințe, spre a arăta mancitațile convențiunii cu privire la vămuire, la procedura vamală și la celelalte disposițiunĭ ale comunicațiunii și tĕrguriloră, întrucâtŭ suntŭ bune séu desavantagióse séu vătĕmătóre numai prin aplicare necorectă, și spre a puté da povețe practice pentru reînoirea tractatului de comerțŭ românŭ.

De aceea ministrulŭ a trimisŭ cameriloră unŭ formularŭ rubricatŭ, pentru rĕspunsurile ce au sĕ se dea, în mai multe sute de esemplare spre a se împărți tuturoră comercianțiloră și industriașiloră mai însemnațĭ. In aceste formulare, care se vorŭ trimite ministrului până la finele lui Iuniu c., este arătatŭ ce lămurire așteptă ministrulŭ și cum sĕ se noteze acuratŭ și corectŭ numirea și prețulŭ mărfii, precum și daraua.

Camera de comerțŭ și industriă din Brașovŭ a și trimisŭ astfelŭ de formulare la comercianțĭ și industriașĭ, precum și la reuniunile industriale și comerciale, ca sĕ dea lămuririle cerute. După »Sieb. d. Tagblt.,« la următórele întrebărĭ ar avé sĕ se rĕspundă:

1. Ce articole produceți, după numirile obicĭnuite în comerț pentru esport în România séu esportațĭ în România? Au aceste articole în România alte numirĭ comerciale locale séu strĕine, și ce numirĭ? 2. Ce articole din ramura afacerei d-vóstrĕ se mai producŭ și espórtă în România de alțĭ industriașĭ? Și de cătră carĭ întreprindĕtorĭ în cuprinsulŭ cercului camerei? 3. Cum e acum prețulŭ vênḍării articoleloră d-vóstrĕ en gros loco în loculŭ producerii și vênḍării în fiorinĭ austriacĭ după bucată, metru, duzină, mărime ș. a. și după calitățĭ? 4. Cum e prețulŭ articoleloră d-vóstrĕ pentru exportŭ în România împreună cu încărcătura, cu cheltuelile de asigurare, de comisionŭ și alte cheltuelĭ dela granița ungaro-română? 5. Ce greutate are unitatea de comunicațiune obicĭnuită în comerțŭ a mărfuriloră d-vóstrĕ destinate pentru esportŭ în România și cum se calculéză valórea vênḍării de 1 séu 100 chilg. netto — subtragêndu-se scăḍĕmintele putinciόse — loco în loculŭ producerii séu vênḍĕrii în fiorinĭ austriacĭ? 6. Ce procente represintă daraua la articolele d-vóstrĕ? Dacă e în usŭ o învĕlitóre duplă, câtŭ se socotesce daraua dinăuntru și câtŭ cea din afară? 7. Care din articolele d-vóstrĕ se espórtă mai multe în România și cum se împartŭ procentele esportului d-vóstrĕ asupra singuraticeloră calitățĭ? 8. După care numĕrŭ alŭ tarifului 'convențiunii actuale române se vămuescŭ articolele d-vóstrĕ la importare în România? 9. Socotițĭ, că acéstă clasificare pentru articolele d-vóstrĕ e corespunḍĕtóre și dacă nu, dorițĭ o clasificare specială séu deosebită și modificată, și care? 10. Ce procente din valórea mărfii articoleloră d-vóstrĕ, cuprinḍêndu-se încărcătura, cheltuelile de asigurare, de comisionŭ și altele dela granița austro-română, represintă vama tarifului convențiunii române ce se aplică acum pe articolele d-vóstrĕ? 11. Daraua stabilită acum în tarifulŭ convențiunii române pentru articolele d-vóstrĕ este, în mediu luată, corĕspunḍĕtóre și se scade la vămuire de cătră oficiile vamale române? 12. Ce denumire technică vamală valoréză pentru articolele d-vóstrĕ după tarifulŭ vamalŭ austro-ungarŭ? 13. Socotițĭ pentru vămuirea articoleloră d-vóstrĕ la importare în România sistemulŭ de greutate și de vamă a valórei mai potrivitŭ și din ce motive? 14. S'a mĕsuratŭ vama valórei în România până acum totdéuna după valórea facturei presentate séu la declarațiune din partea oficieloră vamale române s'au făcutŭ adausŭ, și cam în ce mĕsură și cu ce motivare? 15. Cu ce cursŭ se socotesce acum la vămuirea valorilor fiorinulŭ austriac de cătră oficiile vamale române? 16. Urméză vr'un adausŭ pentru cheltuelile de transportŭ, de comisionŭ și de asigurare, și în ce mărime? 17. Putețĭ presenta ca doveḍĭ despre datele d-vóstrĕ la întrebările 15 și 16 bolete vamale? 18. Se tractéză importurile tuturoră stateloră de o potrivă în România, și dacă v'ar fi canoscutŭ contrarulŭ în desavantagiulŭ importului austriacŭ în România, putețĭ presenta doveḍĭ despre acésta? 19 Se vatĕmă importulŭ articoleloră d-vóstrĕ în România prin dările de statŭ și comunale (darea de consumŭ ș. a.)? Ce desavantage ațĭ observatŭ în anii din urmă pentru ramura afacerii d-vóstrĕ? 20. Vĕ este cunoscutŭ, dacă și în ce formă se favoriséză industrii române de ramura d-vóstrĕ, fiind cruțate de dările orășene séu fiind premiate de statŭ în contra articoleloră importate streine? 21. Vĕ este cunoscutŭ mai de aprópe, că pe căile ferate române importurile austro-ungsre se tractéză amĕsuratŭ tarifului mai favorabilŭ? Ce desavantage ațĭ observatŭ de aci

în anii din urmă pentru ramura afacerii d-vóstrĕ? 22. Aveţĭ se vĕ plângeţĭ asupra dispoşiţiunilorŭ ordinei vamale române, asupra mânuirii acestora? 23. Aveţĭ dorinţe cu privire la transportarea mărfurilorŭ austriace prin România? 24. Vĕ este ceva cunoscutŭ despre referinţele depositórelorŭ, despre chiria acestora, despre taxele de plumbuire ş. a. la vămile române? 25. Legile aplicate deunăḑĭ în România în contra călĕtorilorŭ şi comerciului ambulantŭ au adusŭ daune vêndĕrii articolelorŭ d-vóstrĕ? 26. Cum stă lucrulŭ cu încasarea pretenţiunilorŭ în România, şi anume pe cale procesuală ordinară, în casulŭ unui concursŭ (falimentŭ)? 27. Aveţĭ dorinţe pentru protegiarea marcelorŭ în România? 28. In genere ce aveţĭ de observatŭ asupra esportului mărfurilorŭ statului nostru în România în asemĕnare cu acelea ale statelorŭ concurente?

Ministrulŭ cu deosebire a cerutŭ dela camerile de comerţŭ şi industriă: sĕ desbată convenţiunea actuală esistentă, sĕ arăte modificările ce parŭ necesare din punctulŭ lorŭ de vedere şi sĕ precumpănéscă bine acele posturĭ ale tarifului vamalŭ românŭ, care suntŭ importante pentru comerţulŭ nostru.

Iată textulŭ ordinaţiunei ministeriale către camere:

„Posturile tarifului importante pentru comerţulŭ nostru au sĕ se esamineze atâtŭ după mĕrime, câtŭ şi mai alesŭ după textŭ, şi întru câtŭ suntŭ de modificatŭ séu relativŭ la cifrele posturilorŭ (eventualŭ şi cu privire la greutatea daralei), séu relativŭ la textŭ sĕ se dea lămurirĭ întemeiate, aşa ca ministrulŭ sĕ pótă avea materialŭ destulŭ pentru mijlocirea modificărilorŭ necesare. O deosebită atenţiune sĕ dea camerile cu acéstă ocasiune textului posiţiunilorŭ vamale, pentru ca la o textare ţinută în genere a articolelorŭ nóstre sĕ nu se vămuiască mai susŭ, căcĭ chiar dacă d. e. şi cu dreptŭ cuvêntŭ marfa de lemnŭ zugrăvită se numesce marfă de lemnŭ fină, atuncĭ lăḑile nóstre zugrăvite cu florĭ, fiindcă suntŭ zugrăvite, sĕ nu se vămuiască ca mărfurile de lemnŭ fine. In astfelŭ de casurĭ sĕ arăte camera lămurită textarea, ce o ar găsi corĕspundĕtóre pentru unŭ astfelŭ de articolŭ specialŭ ungurescŭ.«

Astfelŭ suntŭ puse în mişcare, în modŭ corĕspundĕtorŭ, tóte organele chemate, ca sĕ dea cele mai bune informaţiunĭ.

Egiptulŭ şi marile puterĭ.

Asupra nouei fase, în care a întratŭ cestiunea egipténă, scrie „Neue freie Presse“ în numĕrulŭ sĕu din urmă:

Cestiunea afgană, care era pe aicĭ sĕ aprindă unŭ rĕsboiu în Europa, se pare acuma a luá unŭ capĕtŭ pacínicŭ. Celŭ puţinŭ pe unŭ timpŭ nu va mai turbură somnulŭ diplomaţilorŭ. Pentru aceea éră se scóte la tĕrgŭ cestiunea egipténă, care se pare că va dá încă de aicĭ încolo multŭ de lucru Europei. Deocamdată ea se va ocupá numai de finanţele egiptene, dar cestiunea financiară e atâtŭ de strînsŭ legată cu cea politică, încâtŭ una fără de cealaltă nu se póte nicĭ tractá, necum resolvá. Egiptulŭ a devenitŭ unŭ pămêntŭ internaţionalŭ, pe care se atingŭ şi se încrucişéză interesele diferitelorŭ, puterĭ şi orĭ-ce încercare a Chedivului, care totdéuna a fostŭ o păpuşă în mâna Angliei, de a lucrá în contra caracterului europénŭ alŭ cestiunei egiptene, întêmpină o contradicţiune energică din partea puterilorŭ străine.

Pe basa convenţiunei dela Londra, ce au adoptat'o tóte puterile, aveau sĕ se reguleze definitivŭ finanţele egiptene. Acéstă convenţiune, pentru ca sĕ aibă putere deplină, trebue însĕ ratificată de parlamentele diferitelorŭ puterĭ. Inainte de a se face acésta, Tevfic-paşa a datŭ la 12 Aprilie unŭ decretŭ, prin care ordonéză, ca sĕ se tragă 5 percente dela cuponulŭ, ce vine acum la plată. Că vice-regele a apucatŭ astfelŭ înaintea convenţiunii dela Londra, a făcutŭ impresiune amară în Franţa. Cercurile politice din Francia suntŭ tare nĕcăjite asupra Egiptului şi »République Française« provócă camera, ca sĕ nu aprobeze convenţiunea dela Londra, pânăce vice-regele nu va retrage ordinulŭ dela 12 Aprilie. Guvernulŭ francesŭ prin representantulŭ sĕu din Cairo a protestatŭ în contra ordinului. Nu numai Francia, dérŭ şi celelalte puterĭ europene au protestatŭ, pentru că ele suntŭ de părere, că Chedivulŭ nu póte pune nicĭ o dispoşiţiune a convenţiunei în practică mai înainte de a fi ratificată de parlamente.

In Egiptŭ încă înainte de protestŭ au sêmţitŭ, că va mai trece multŭ timpŭ până sĕ se ratifice convenţiunea. Chiar în Austria până la tómnă nu se póte ratificá, dar guvernulŭ egipténŭ nu póte aşteptá până la tómnă. Elŭ are mare lipsă de cele 9 milióne împrumutate, carĭ i-s'au acordatŭ prin convenţiunea dela Londra şi din care causă s'a adresatŭ către Granville, ca sĕ esopereze pe cale diplomatică ratificarea convenţiunei. Ministrulŭ englezŭ lucréză în direcţiunea acésta, ca guvernulŭ egipténŭ sĕ şi pótă emite împrumutŭ, după ce camera francesă va fi ratificatŭ convenţiunea.

Este însĕ departe încă acéstă ratificare şi e temere, că acelŭ parlamentŭ, căruia i-se va aşterne convenţiunea mai ântêiu la 30 Maiu, o va respinge. Acestŭ parlamentŭ este celŭ italianŭ. Acolo oposiţiunea îşĭ va pune carulŭ în pietrii, ca sĕ rĕstórne ministerulŭ. Cestiunea financiară egipténă are atâtea părţĭ rele, încâtŭ uşorŭ se póte întêmplá sĕ cadă ministerulŭ. Convenţiunea este formulată atâtŭ de rĕu de nu se scie, dacă cele 9 milióne şuntŭ punţĭ englezĭ orĭ egipteni. Convenţiunea mai impune celorŭ şése subsemnatorĭ o garanţiă, care póte avé urmărĭ rele pentru dênşii. Rusia a declaratŭ, că numai pentru a şésea parte póte luá garanţă.

Cea mei mare atenţiune se dă astăḑĭ cestiunei egiptene nu în Italia, ci în Berlinŭ. Pe Germania nu o interesézá atâtŭ cestiunea în sine, câtŭ politica francesă, că óre Franţa se va mai ţiné de Germania, séu se va alătură lângă Anglia adoptândŭ cabinetulŭ Brisson politica lui Gambetta. Bismarck nu se interesézá atâtŭ de sórtea creditorilorŭ, câtŭ de aceea, că ce atitudine va observa Franţa în politica sa faţă cu Germania. In acelaşŭ modŭ stau şi celelalte puterĭ faţă cu cestiunea egipténă. Nu pentru sórtea Egiptuluĭ, nicĭ pentru binele şi fericirea poporului egipténŭ se îngrijesce diplomaţia, chiar şi de creditorĭ numai într'atâta se interesézá încâtŭ sunt concetăţenĭ de ai lorŭ. Egiptulŭ a devenitŭ unŭ barometru pentru timpŭ bunŭ séu rĕu politicŭ. Acésta face Egiptulŭ atâtŭ de însemnatŭ. Diplomaţii au creḑutŭ, că prin convenţiunea dela Londra s'a regulatŭ cestiunea egiptină, dar nicĭ cea financiară nu s'a resolvatŭ, apoi cea politică va mai da încă multŭ diplomaţilorŭ de lucru până sĕ o resolveze definitivŭ în modŭ mulţămitorŭ.

SCIRILE ḐILEI.

Printr'o dispoşiţiune ministerială se permite importarea porcilorŭ din România pe la Timişulŭ de susŭ şi pe la Orşova, dacă se presintă certificate că vitele suntŭ în adevĕrŭ sănĕtóse.

—0—

Societatea tinerilorŭ comercianţĭ românĭ din Braşovŭ invită pe onor. publicŭ românŭ din Braşovŭ şi jurŭ la maialulŭ, ce 'lŭ întocmesce în Dumineca Rusaliilorŭ 12 (24) Maiu c. în Stejerişŭ. Plecarea va fi din strada teatrului la $1^1/_2$ óre d. a. In casŭ, când timpulŭ ar fi nefavorabilŭ, maialulŭ se amână pe Dumineca viitóre.

—0—

La piciorulŭ unui dealŭ cu vii lângă Sf. Andreiu s'a descoperitŭ — scrie »Ellenzék« — unŭ mormêntŭ strĕvechiu din timpulŭ păgânescŭ cu osĕmintele unei femei. Pe pétra mormêntală era săpată o figură de femeiă. Sub mormêntŭ se afla unŭ altarŭ păgânescŭ. Lucrurile descoperite se vorŭ preda museului naţionalŭ.

—0—

După cum e informatŭ »Kronst. Ztg.«, unŭ câne turbatŭ a muşcatŭ în Rĕşnovŭ cincĭ persóne.

—0—

In Oderheiulŭ sĕcuescŭ a fostŭ la 20 Maiu n. unŭ focŭ mare, ce a isbucnitŭ în fabrica de spirtŭ a lui Valancsik.

—0—

In nóptea de 18 Maiu n. doi flăcăi au bătutŭ în Cluşiu pe unŭ poliţistŭ, care patrula pe stradă. Bătăuşii au fostŭ arestaţĭ.

—0—

Hoţulŭ, care a comisŭ furtulŭ postalŭ de 5484 fl. în Neusatz, s'a descoperitŭ în persóna lui Martiu Slavicĭ, care s'a predatŭ pe mâna judecăţii.

—0—

La 18 Maiu s'a deschisŭ staţiunea telegrafică din Borgo-Prundŭ.

—0—

D-nu I. Nacianŭ, publicistŭ românŭ, în şedinţa de la 9 Martie 1885, st. n. a fostŭ admisŭ ca membru în Societatea scienţifică de Economia socială din Paris, spune „Voinţa Naţională«. D-sa a fostŭ presentatŭ de d-nii Cheysson şi Delaire. Felicitămŭ pe d-nulŭ Nacianu pentru acéstă distincţiune.

—0—

Magistrulŭ supremŭ alŭ poliţiei din Chievŭ esecută cu tótă stricteţa ordinulŭ guvernului privitorŭ la isgonirea jidovilorŭ; cei mai mulţĭ isgoniţĭ suntŭ jidovĭ austriacĭ.

Adunarea comitatensă în Făgăraşŭ.

Făgăraşŭ, 9 (21) Maiu.

Domnule Redactorŭ! — Scițĭ că în 18 şi 19 a lunei curente s'a ţinutŭ adunarea generală a representanţei judeţului nostru. Nu v'amŭ raportatŭ îndată despre resultatŭ, fiindcă din nenorocire nu am fostŭ în plăcuta posiţiune de a vĕ puté raportá ceva îmbucurătorŭ.

Naţionaliştii noştri nu s'au îngrijitŭ de cu vreme de a aduce pe toţĭ membrii românĭ din tóte unghiurile comitatului la acéstă adunare, unde avea a se decide asupra unorŭ cestiunĭ de mare importanţă actuală şi principiară, cu tóte că sciau că maioritatea nóstră este fórte mică, abia dispune de ḑece voturĭ mai multŭ. Urmarea acestei negligenţe regretabile fù, că amŭ fostŭ maiorisaţĭ de Ungurĭ şi de Jidovĭ, carĭ n'au fostŭ atâta de nepăsătorĭ şi au venitŭ cu căţelŭ şi cu purcelŭ la adunare.

Nicĭ nu era lucru de glumă, deórece între obiectele puse la ordinea ḑilei se afla şi cestiunea »ardentă« a maghiarisărei, atâtŭ cea cu reuniunea dela Cluşiu, câtŭ şi cea pusă în lucrare de faimosulŭ Nagy Sandor, preşedintele actualŭ alŭ oficiului orfanalŭ.

După raportulŭ obicinuitŭ alŭ vicespanului se ridică

FOILETONŬ.

Poporaţiunea română şi recensĕmêntulŭ poporaţiunei dela începutulŭ anului 1881.

Dela anulŭ 1798, de când a apărutŭ opulŭ Englesului Malthus: »Essay on the principle of population,« în care s'a propagatŭ mai ântêiu doctrina, că omenimea se înmulţesce în proporţiune geometrică, ér condiţiunile de esistenţă se sporescŭ numai în proporţiune matematică, de atuncĭ — şi mai cu sémă dela anulŭ propăşirei belgianului Quêtelet, 1835 încóce — studiulŭ statisticeĭ preste totŭ şi în specialŭ celŭ privitorŭ la poporaţiune a luatŭ unŭ avêntŭ deosebitŭ, aşa încâtŭ astăḑĭ acestŭ ramŭ alŭ sciinţei a ajunsŭ a fi unŭ barometru adevĕratŭ politicŭ şi economicŭ.

Adevĕratŭ, că ipotesa lui Malthus nu pré este dovedită. Aşa d. e. Bertillon în »Revue Scientifique« din anulŭ 1877 a demonstratŭ chiar contrariulŭ arĕtândŭ, că poporaţiunea Franciei, în cele şése ḑecenii dela începutulŭ acestui seculŭ în proporţiune cu rĕspândirea culturei şi cu înmulţirea averei, a rĕmasŭ staţionară. Insĕ şi Mathus are în câtva dreptŭ, pentru că esistă şi tendinţa ca poporaţiunea sĕ créscă în proporţiune geometrică. Presupunêndŭ, că o pĕrechiă de ómenĭ, în periodulŭ de 18—42 anĭ alŭ femeei, când acésta este capabilă de concepţiune, dă viéţă la şése copii carĭ împreună cu urmaşii lorŭ nascŭ totŭ cam câte şése, atuncĭ locuitorii unei provincie, în decursŭ de 150 anĭ, dela unŭ milionŭ s'ar înmulţi până la circa 80—100 milióne. Esemple suntŭ şi în vechime; aşa înmulţirea Judeilorŭ, carĭ şi astăḑĭ suntŭ destulŭ de spornicĭ; ér în timpulŭ mai nou ne dau esemplu Statele-Unite din America. Dér abstrăgêndŭ dela aceea, că scrutarea proporţiunei, în care şi a causelorŭ pentru carĭ cresce, séu eventualŭ chiarŭ descresce poporaţiunea unui statŭ orĭ a unei naţiunĭ, este fórte interesantă: mai este încă de mare importanţă faptulŭ în sine, ca sĕ scimŭ din când în când de câtă poporaţiune dispunemŭ, între ce împrejurărĭ şi carĭ suntŭ relaţiunile statistice ale aceleia.

Din punctŭ de vedere politicŭ este de mare însemnătate poporaţiunea unei naţiunĭ, pentru că décă luămŭ în considerare, că armata se compune din poporaţiunea ţĕrei séu a naţiunei respective, relaţiunile poporaţiunistice sunt de mare înfluinţă la lucrările de apĕrare, deórece — mai cu sémă în ḑiua de astăḑĭ, când puterea armată chiarŭ şi pe lângă cele mai marĭ sacrificiurĭ bănescĭ, fórte aneviă se póte recrutá din poporaţiunea ţĕrilorŭ streine — dela numĕrulŭ braţelorŭ indigene sănĕtóse şi vânjóse atêrnă în mĕsura preponderantă, ca unŭ poporŭ în momentele critice sĕ fie capabilŭ d'a se apĕrá contra atacurilorŭ ameninţătóre.

Dér ca sĕ retăcemŭ celelalte consideraţiunĭ, nu este mai puţinŭ însemnată poporaţiunea din punctŭ de vedere economicŭ, pentru că ea este valórea şi capitalulŭ celŭ mai preţiosŭ, de care póte dispune o ţéră. Scriitorii englesĭ au făcutŭ chiarŭ şi calcululŭ, că d e. unŭ lucrătorŭ de câmpŭ în etate de 15 anĭ are valóre de 1920 fl., în etate de 20 anĭ de 2340, şi în etatea de 25 anĭ de 2460 fl. Prin urmare luândŭ etatea mijlocia, care la noi trece cu ceva preste 25 de anĭ, unŭ milionŭ de lucrătorĭ de câmpŭ este egalŭ cu colosalulŭ capitalŭ de 2460 milióne fl. Acum ne putemŭ închipui, cu câtŭ mai multŭ trebue sĕ ajungă unŭ lucrătorŭ activŭ, inteligentŭ unŭ industriaşŭ dibaciu etc. Apoi între tóte aceste nu trebue sĕ trecemŭ cu vederea, că cu creşcerea poporaţiunei cresce puterea de asociare, puterea de apĕrare; cresce productivitatea economică, se rĕspândesce cultura în generalŭ şi — mai pre susŭ de tóte — se întăresce, convingerea despre esistinţa şi misiunea specială naţională.

* * *

Aceste suntŭ punctele de mânecare, carĭ mi-au datŭ impulsiune pentru compunerea articolului presentŭ, în ceea ce atinge poporaţiunea română, despre care în specialŭ

Nagy Sandor, spre a-șĭ cetí și elŭ raportulŭ. Intre multe altele dênsulŭ se plânge, că atâtŭ oficiele comunale câtŭ și privații, chiar după mai multe urgitărĭ, își trimitŭ raportele lorŭ târḑiu, vrêndŭ prin acésta a scusa restanțele. Adv. Romanŭ întrébă pe Nagy Sandorŭ, décă este adevêratŭ, că dênsulŭ corespondéză atâtŭ cu oficiele câtŭ și cu privații din comitatŭ în limba maghiară. La acésta Nagy Sandor rĕspunde afirmativŭ. Atuncĭ d. Romanŭ constată că numai acésta póte sĕ fie causa, că oficiele și privații nu rĕspundŭ la timpŭ, deórece li-se trămitŭ și se cerŭ dela ei hârtii în unguresce, care limbă n'o înțelegŭ. D. Romanŭ provócă pe Nagy Sandor, ca sĕ scrie românesce în sensulŭ legei séu décă nu scie sĕ-șĭ dea mai bine demisiunea. Aicĭ fŭ întreruptŭ vorbitorulŭ de d. fișpanŭ cu observarea, că d. Romanŭ nu e chiămatŭ a interpretá legea.

Voindŭ a face și protopopulŭ Traianŭ Mețianŭ din Zĕrnescĭ o propunere în privința limbei, fișpanulŭ îlŭ provocă a-șĭ dá propunerea în scrisŭ, ceea ce a și făcutŭ. Acésta propunere cere stricta observare a legei de naționalitate dela 1868 și respectarea limbei române în administrațiune.

Intre altele s'a adusŭ în desbatere și apelulŭ reuniunei de maghiarisare din Clușiu adresatŭ comitatului Făgărașŭ. Celŭ dintêiu vorbitorŭ a fostŭ d. adv. Duvlea, care a propusŭ sĕ nu se ia spre sciință acestŭ apelŭ și adunarea sĕ trécă la ordinea ḑilei peste elŭ. Ungurii și Jidovii însĕ au stăruitŭ sĕ se ia spre sciință acelŭ apelŭ și resultatulŭ vi-lŭ puteți închipui, deórece noi Românii amŭ fostŭ în minoritate. Observŭ însĕ cu satisfacțiune, că toțĭ membrii românĭ, împreună cu vre-o trei dintre funcționarii românĭ mai tarĭ de ângerŭ, au votatŭ cu noi pentru propunerea d-lui Duvlea.

Dér tristŭ este și rĕmâne, că n'amŭ pututŭ reuși a respinge insinuația vătămătóre a celorŭ din Clușiu.

Viindŭ la rêndŭ propunerea d-lui Mețianŭ, acesta după ce vĕḑŭ că Românii suntŭ în minoritate și-o retrase, reservându-șĭ a-o supune desbaterei corpului representativŭ județénŭ în adunarea generală viitóre.

In fine observŭ, că în loculŭ rĕposatului perceptorŭ comitatensŭ Cipu s'a alesŭ controlorulŭ Negrea, rĕmâindŭ a se împlé mai târḑiu și vacanța ce s'a deschisŭ prin acésta în postulŭ de controlorŭ.

Incheiu d-le Redactorŭ, accentuândŭ, că Brânenii și Zérnescenii s'au presentatŭ completŭ la adunare, care esemplu ar trebuí sĕ-lŭ imiteze și ceilalțĭ din comitatŭ. Căpitanii sĕ nu dórmă, căcĭ piere țéra Oltuluĭ.

Valea Borgoului 19 Maiu.

Ciangăii peritorĭ de fóme. Puternicii ḑilei susŭ la Peșta chiuescŭ și banchetéză, ridică orașe, arangează esposițiunĭ și vérsă banĭ din visteria statului cu sute de milióne esclusivŭ numai pentru scopurĭ maghiare și pentru de a satisface numai și numai vanei ambițiunĭ maghiare, precândŭ naționalitățile nemaghiare și massa poporului o lasă sĕ se spulbere în lipse și în cele mai marĭ neajunsurĭ.

Clușienii întemeiază societățĭ de maghiarisare și magnații lorŭ se întrecŭ de a contribui cu obolulŭ lorŭ la aceste societățĭ, pe când Ciangăii, carne din carnea lorŭ și sânge din sângele lorŭ, morŭ de fóme dealungulŭ drumurilorŭ dela Panciova la Bucovina, fără de-a le întinde cineva mână de ajutorŭ.

Mai în ḑilele trecute întâlniĭ cerșindŭ dealungulŭ satelorŭ borgovene câteva familii de Ciangăi de aceia aduși cu mare alaiu — mai în anulŭ trecutŭ — în Canaanulŭ ungurescŭ, ca sĕ-i fericéscă, și carĭ, fericițĭ de conaționalii lorŭ de-i usturá pielea, se reîntorcŭ acum érășĭ la vetrile părăsite dintre „Olahĭ.«

O stare mai deplorabilă, decâtŭ în carea se aflau acele nefericite familii de Ciangăi, nicĭ că se póte baremĭ presupune. Golĭ ca napulŭ, numai în pielea pîrlită de arșița sórelui, desculțĭ, cu capetele góle, chinuițĭ de suferință, lângeḑĭ de fóme, încâtŭ abia mai puteai sĕ scoțĭ vorba dintr'ênșii, — îi vedeai cerșindŭ pe la ușile Românilorŭ, pre la ușile acelora, cărora decând trăescŭ cu puternicii ḑilei într'o țéră numai bine nu le-au voitŭ și pre carĭ décă arŭ puté într'o lingură de apă i-arŭ sorbi. Dar Românulŭ e mărinimosŭ și bunŭ creștinŭ, trece cu vederea nedreptățile, rĕsplătesce rĕulŭ cu bine! Cu brațele deschise i-au primitŭ în casele lorŭ și i-au ospĕtatŭ pre acei nefericițĭ bătuțĭ de sórte, ba ce e mai multŭ inteligența română din B. Prundŭ din dinarulŭ sĕu a contribuitŭ sĕ le dea banĭ de cale și sĕ plătéscă trăsurile ce i-au trecutŭ în Bucovina.

Și óre cum sciu Ungurii rĕsplăti acéstă mărinimositate românéscă!?....

Comitele supremŭ br. Bánfy Dezsö erĭ înainte de prânḑŭ a visitatŭ scóla română din Borgo-Prundŭ. In tóte clasale a lăsatŭ sĕ-i esamineze pe pruncii din limba maghiară, sĕ véḑă ce progresŭ au făcutŭ.

Presentându-i-se chorulŭ învĕțătorescŭ între, altele a amintitŭ: Că a picatŭ preste dênșii fără veste, dar nu din îndemnulŭ propriu, ci la însărcinarea ministruluĭ, apoi că a fostŭ mulțămitŭ cu ordinea ce a aflat-o, precum și cu rĕspândirea din limba maghiară, numai se înțelege că ar mai avea și unele observărĭ de făcutŭ.

Carĭ vorŭ fi acele observărĭ, nu a voitŭ a le spune, dar de sigurŭ și le va trimite în scrisŭ; în totŭ casulŭ numai în favorulŭ nostru nu vorŭ fi....

După prânḑŭ în trecere cătră Bistrița s'a opritŭ d. baronŭ și prin B. Diosenĭ, ca sĕ fericéscă pre unŭ notarŭ, — nu de alta, ci pentrucă e Românŭ. —d—

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

Budapesta, 22 Maiu. — Membrii consiliului comunalŭ vienesŭ au visitatŭ erĭ séră opera. Unii au plecatŭ cu trenulŭ de a séră, ceilalțĭ părăsiră Budapesta aḑĭ diminéță!

Paris, 22 Maiu. — Starea sănătății lui Victorŭ Hugo merge totŭ mai rĕu. Pațientulŭ a căḑutŭ într'o apatiă completă.

DIVERSE.

Victorŭ Hugo. — Se scrie, din Paris: In cameră s'au așteptatŭ aḑĭ în 18 cu mare încordare scirile despre starea luĭ Victorŭ Hugo. Odată se aude că-i merge fórte rĕu și că nu mai e speranță, altă dată se esprimă speranța că va scăpá. Astăḑĭ poetulŭ bolnavŭ, după ce i-ar fi venise sĕ se înece, ḑise: »Ce greu este a murí; cu tóte că eu sunt gata!' Când se sémte ceva mai ușorŭ Hugo vorbesce fórte multŭ. Erĭ a istorisitŭ reminiscințe din juneța sa, deodată a încetatŭ și a începutŭ a recitá o poesiă spaniolă. Elŭ este în tóte mințile. După améḑĭ esclamă earășĭ: „Multŭ îi mai trebue morții până sĕ vină, prea multŭ!« După aceea declamă versulŭ „C'est ici le combat du jour et de la nuit" (eată că a sosităŭ lupta între ḑi și nópte.) Mai târḑiu s'a ocupatŭ de sórtea nepoțilorŭ sĕi, care de altmintrea este asigurată. Spre séră ministrulŭ-președinte și toțĭ miniștrii au visitatŭ pe bolnavulŭ poetŭ. Inaintea porții lui Hugo se află mulțĭ lucrătorĭ și aștéptă cu nerăbdare scirea despre starea lui. Asupra decursului bólei lui Hugo se publică mai multe buletine pe ḑi.

***

Banditulŭ Șogorŭ. — Cetimŭ în Națiunea de Joi: Banditulŭ Șogorŭ, care aruncase spaima în județele Ialomița, Ilfolv și Vlașca, și care mai ḑilele trecute a fostŭ prinsŭ, după ce i se trimisese mai multe glónțe în pieptŭ a muritŭ erĭ nópte în spitalulŭ Colțea, în urma unei violente emoragii interne. Inainte de a apucá drumulŭ pădurei, Șogorŭ fusese argatŭ la unŭ arêndașŭ din Ialomiță adevĕratulŭ lui nume fusese Câtana. La începutŭ, pusŭ sub căpitănia altuia, Șogorŭ fu condamnatŭ la 5 anĭ închisóre. Când căpitanulŭ sĕu fusese împușcatŭ, într'o luptă cu călărașii cari îlŭ urmăreau, Șogorŭ deveni elŭ însușĭ căpitanulŭ unei numeróse bande. Sătenii nu erau tocmai dușmanii lui Șogorŭ, căcĭ de multe orĭ când elŭ jefuia pe câte unŭ proprietarŭ séu arêndașŭ mai chiabur, împărția prada cu cei mai nenorocițĭ dintre sĕtenĭ. Aspirațiunile lui erau de a imita pe vechii haiducĭ, și mai cu sémă pe Tunsulŭ. Până în cele din urmă momente ale vieței lui, Șogorŭ își arĕta părerea de rĕu că a căḑutŭ prea ușorŭ în mânile poterei, ar fi doritŭ ceva dramaticŭ care sĕ isbéscă imaginațiunea. In parte, procurorulŭ i-a îndeplinitŭ dorința, celŭ puținŭ la mórte: Șogorŭ a muritŭ cu lanțurile de picióre și cu sentinela la capulŭ lui. Câte-va óre după ce elŭ nu mai dăduse nicĭ unŭ semnŭ de viață, sentinela totŭ se plimba pe lângă patulŭ de mórte. Erĭ i s'a făcutŭ autopsia.

***

Trei sute de anĭ de muncă silnică. — Orĭ cine dorește sĕ fie liberŭ, prin urmare nu trebue sĕ ne mirămŭ de încercările de evadare ale condamnațilorŭ, chiar la Numea. Rarŭ se întêmplă, ca unŭ condamnatŭ la muncă silnică în acéstă colonie penitenciară sĕ nu caute sĕ fugă; de cele mai de multe orĭ aceste încercărĭ nu isbutescŭ. Condamnatulŭ Lehaille era înaintea consiliului de rĕsboiŭ, elŭ își propuse sĕ fugă în Australia. Acesta era singurulŭ mijlocŭ de a fi liberŭ, căcĭ cei 260 anĭ de muncă silnică ce trebuia sĕ-i facă nu 'i dedeau nicĭ o speranță de a mai fi liberŭ. Judecătorii condamnaseră la 40 anĭ de muncă silvică, pe acestŭ colecționarŭ de condamnațiunĭ, carĭ făcéu în totalŭ 260 anĭ și cu cei 40 de acuma făcéu nicĭ mai multŭ nicĭ mai puținŭ decâtŭ 300 anĭ.

BIBLIOGRAFIA.

Scóla practică, magazinŭ de lecțiunĭ și materii pentru instrucțiunea primară de Vasile Petri în Năsĕudŭ, deschide prenumerațiune pentru tomulŭ II cu 3 fl. pe anulŭ întregŭ. Numĕrulŭ 1 pre Aprile a apărutŭ deja și conține: Cathechete scolare: I. Despre D-ḑeu.— Șórecele, lecțiune din învĕțĕmêntulŭ intuitivŭ. — Tractarea bucății de lectură »Șórecele șiretŭ« din »Nou Abecedarŭ românescŭ« de V. Petri. — Din calcululŭ elementarŭ, lecțiunĭ esecutate în chipŭ monograficŭ pe basa figurilorŭ numerale. — Primele lecțiunĭ de geometriă. — Bibliografiă.

Prenumerațiunile se facŭ la redacțiune în Năsĕudŭ (Nassod, Transilvania).

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu

și din punctulŭ de vedere statisticŭ voiu tracta în cele următóre.

I.

Mai înainte de tóte — deși cu durere — avemŭ sĕ constatămŭ, că datele statistice demne de tótă credința, despre poporațiunea română din regatulŭ ungarŭ ne lipsescŭ chiar și în ḑiua de astăḑĭ; prin urmare, datele, carĭ le vomŭ înșira mai josŭ, suntŭ mai multŭ eflucsulŭ unei combinațiunĭ presumtive.

Benkö ne spune, că pe la an. 1761 numĕrulŭ Românilorŭ transilvănenĭ era de 547,243, când pe la an. 1766 numĕrulŭ celorlalțĭ locuitorĭ ai Transilvaniei n'a fostŭ mai mare decâtŭ 392,190, așa că pe acelŭ timpŭ între vre-o 939,433 locuitorĭ ai Transilvaniei, Românii aŭ fostŭ representațĭ cu maioritatea absolută de 56·92, putemŭ ḑice: 57%.

La a. 1850 se da cu socotéla, că în Transilvania între 2,055,645 locuitorĭ arŭ fi fostŭ Românĭ 1.220,901=59.74%.

Abia pe la a. 1856 aflămŭ unele combinațiunĭ despre întréga poporațiune română din regatulŭ ungarŭ, pe basa cărora se ḑice, că atuncĭ numĕrulŭ Românilorŭ ar fi fostŭ în Transilvania de 1.286,039, în părțile ungurene de 1.171,676, în granița militară de 140,826, și în Croația 50, — totalŭ: 2,598, 591, adecă mai 2,600,000.

Impărțialulŭ Ficker, pre la an. 1869, ne dă următórele cifre despre poporațiunea română din regatulŭ ungarŭ, și anume: în Transilvania 1.200,400, în Ungaria propriu ḑisă 1.300,800, în granița militară 147,000, în Croația 200, — totalŭ: 2.647,400 Românĭ.

Scăderea poporațiunei române din Transilvania, ce o aflămŭ în datele acestui scriitorŭ față cu datele din 1856, resultă din alipirea unorŭ ținuturĭ (cele patru comitate mărginașe) de ale Transilvaniei cătră Ungaria, pe când în realitate poporațiunea română a așa ḑisei »Transilvaniei istorice« pe la finea anului 1869 a trecutŭ peste cifra de 1.300,000, ceea ce décă o comparămŭ cu datele lui Benkö, ne pare că de la finea anului 1761 până la finea anului 1869, adecă în decursŭ de 108 anĭ, poporațiunea română a Transilvaniei ar fi crescutŭ cu 752,757=137·52%, de unde apoi amŭ puté deduce, că în poporațiunea română din marele principatŭ alŭ Transilvaniei, chiarŭ și pe lângă condițiunile atâtŭ de nefavorabile dintre anii 1761—1869, încă este tendința ca totŭ la celŭ puținŭ 78·54 anĭ sĕ se duplice.

Dar acéstă crescere nu este așa favorabilă, décă luămŭ în considerare că d. e. poporațiunea Germaniei se duplică la 60, a Rusiei la 50, a Angliei la 48 și a Statelorŭ-Unite americane la 23 anĭ.

In țĕrile aparținĕtóre corónei ungare pe basa art. de lege III din 1869, abia la 3 Ianuariu n. 1870 a început a se face unŭ recensĕmêntŭ (conscriere) esactŭ alŭ poporațiunei după starea dela 31 Dec. n. 1869. Insĕ în ceea ce atinge numĕrulŭ poporațiunei române, din acéstă conscriere chiarŭ așa n'amŭ profitatŭ nimicŭ, precum n'amŭ profitatŭ din conscrierile de pe timpulŭ împĕratului Iosifŭ alŭ II séu din cea dela a. 1857 de pe timpulŭ absolutismului austriacŭ, din simpla causă, că rubrica de naționalitate nicĭ chiarŭ cu ocasiunea conscrierii din 1870 n'a fostŭ admisă. Numĕrulŭ naționalitățilorŭ cu acea ocasiune l'a compusŭ consiliulŭ ministerialŭ și șefulŭ oficiului statisticŭ regnicolarŭ Keleti pe basa proporțiunei copiilorŭ de scólă. Pe acéstă basă s'a statoritŭ, că numĕrulŭ Românilorŭ din regatulŭ Ungarŭ la începutulŭ anului 1870 ar fi fostŭ de 2.610,280, ceaace ușorŭ se póte înțelege că nu este esactŭ din modulŭ arbitrarŭ, prin care s'a scosŭ acelŭ calculŭ. Acésta o recunósce în statistică chiar și decedatulŭ profesorŭ dela universitatea din Peșta Konek, care mai bucurosŭ primesce datele lui Ficker decâtŭ cele ale lui Keleti.

(Va urma).

Cursulŭ la bursa de Viena
din 21 Maiu st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	97.35
Rentă de hârtiă 5%	92.35
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	122.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	107.—
Bonurĭ rurale ungare	103.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C3.—
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	102.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale transilvane	101.25
Bonurĭ croato-slavone	102
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	96 75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	116.50
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	118.70
Renta de hărtiă austriacă	82.35
Renta de arg. austr.	82.70
Renta de aurŭ austr.	107 80
Losurile din 1860	138.75
Acțiunile băncei austro-ungare	859 —
Act. băncei de creditŭ ung.	287.25
Act. băncei de creditŭ austr.	287.75
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.86
Napoleon-d'orĭ	9.85 —
Mărcĭ 100 împ. germ.	61. -
Londra 10 Livres sterlinge	124.60

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 7 Maiu st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	88	89
Renta rom. amort. (5%)	91 3/4	92 3/4
» convert. (6%)	87 1/2	88 1/2
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	30 1/2	31 1/2
Credit fonc. rural (7%)	101 1/4	102 1/4
» „ „ (5%)	86	86 1/2
» » urban (7%)	98	98
» » » (6%)	91 1/2	92 1/2
» » » (5%)	82 3/4	83 3/4
Banca națională a României	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	—
« » » Națională	—	—
Aurŭ	11.%	10%
Bancnote austriace contra aurŭ	2·01	2.04

Cursulu pieței Brașovŭ
din 22 Maiu st. n. 1885

	Cump.	Vĕnd.
Bancnote românescĭ	8.93	8.96
Argint românesc	8.80	8.85
Napoleon-d'orĭ	9.85	9.87
Lire turcescĭ	11.10	11.15
Imperialĭ	10.10	10.12
Galbenĭ	5.80	5.84
Scrisurile fonc. »Albina«	100.50	101.—
Ruble Rusescĭ	124.—	125.—
Discontulŭ	7—10 % pe anŭ.	

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Anunțămŭ acelorŭ onorațĭ cetitorĭ, cari vorŭ binevoí a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885 prin urmare potŭ sĕ aibă colecțiunea completă.

Administratiunea »Gaz. Trans.«

Mersulŭ trenurilorŭ
pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a căiei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timișŭ	1.33	—	—	10.15
Brașovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Hașfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighișóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediașŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blașiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiușŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vințulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirișŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clușiu (	10.08	5.59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeșdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirișŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velințe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriș	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeșdu	8.38	5.11	—	
Clușiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriș	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vințulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiușŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blașŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copșa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediașŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigișóra	4.50	4.17	12.15	
Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Brașovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timișŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiușŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vințulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Șibotŭ	4.35	11.43	
Orăștia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborșin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulișŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovațŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovațŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulișŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bĕrzova	6.18	9.18
Soborșin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăștiă	10.47	3.46
Șibotŭ	11.14	4.20
Vințulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiușŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timișóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroșeni

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Hațegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Banița	6.43
Petroșeni	7.00

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroșeni—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroșeni	8.56
Banița	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Hațegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Brașov.